

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Že je jednotný patent drahý? Záleží na úhlu pohledu. Celoevropskou patentovou ochranu ale zlevňuje

Často se ve veřejném prostoru objevuje informace, že ochrana jednotným patentem (Unitary Patent – UP) může být pro řadu českých společností a vynálezců drahá, a proto se jim nevyplatí. To však nemusí být vždy pravda. UP poskytuje ochranu v osmnácti zemích najednou, přičemž registrační a udržovací poplatky jsou výrazně nižší než při samostatném podávání národních přihlášek. V případě patentových sporů před Jednotným patentovým soudem (Unitary Patent Court – UPC) lze navíc požádat o slevu, případně i o právní pomoc, která může pokrýt až veškeré náklady řízení před UPC. Jak je to tedy skutečně s náklady na UP?

Úspora při udělení UP

Při podání žádosti o UP se nehradí žádné poplatky navíc oproti klasickému evropskému patentu. Rozhodnutí, zda na konci řízení před Evropskou patentovou organizací zvolíte klasický evropský patent, nebo UP, s sebou nenese žádné dodatečné náklady. Naopak, v případě UP odpadá často nákladná validační procedura evropského patentu, včetně zajišťování překladů do národních jazyků ve všech státech, kde chcete mít zajištěnu patentovou ochranu.

U UP si můžete celé toto martyrium odpustit – UP je platný a účinný okamžikem svého udělení ve všech osmnácti státech, které se účastní systému jednotného patentu. [\[1\]](#) První velká úspora.

Úspora při udržování patentu v platnosti - jistota tři a půlnásobku

Druhou úsporou jsou poplatky za udržení patentu v platnosti. Patent může platit až 20 let od podání přihlášky, nicméně je nutné každý rok hradit udržovací poplatky. Čím déle patent trvá, tím jsou tyto poplatky zpravidla vyšší. Tato povinnost má zároveň motivovat vlastníka patentu k průběžnému vyhodnocování, zda se mu patentová ochrana vyplatí po celou dobu dvaceti let.

Zatímco u klasického evropského patentu je nutné hradit udržovací poplatky za každý jednotlivý národní patent zvlášť, u UP postačuje jediný poplatek pro všech osmnáct zemí najednou. Odpadá tím i veškerá administrativa a náklady spojené s národními poradci, kteří obnovu evropského patentu v jednotlivých jurisdikcích zajišťují. Jedná se tak o úsporu v dvojím smyslu – jak na samotných poplatcích, tak na nákladech za patentové zástupce.

Pokud by byl UP udržován v platnosti po celou maximální dobu dvaceti let, činily by celkové udržovací poplatky 35 555 €. Ačkoli se tato částka může zdát vysoká, při udržování evropského patentu ve všech osmnácti zemích, na něž se UP vztahuje, by poplatky za stejné období dosáhly 122 608 €, tedy přibližně 3,44krát více. [\[2\]](#)

Předpisy upravující UP dále umožňují získat slevy na překlady nebo další slevy z udržovacích poplatků.

Úspora při vymáhání UP?

Asi největší debaty ohledně nákladnosti se vedly v souvislosti se soudním řízením před UPC. Neodradí vysoké soudní poplatky řadu menších společností od toho, aby chránily a vymáhaly svá patentová práva? A co malé a střední podniky – mohou si takovou ochranu vůbec dovolit?

Je pravdou, že pokud se vlastník patentu rozhodne vymáhat svá práva před UPC, musí uhradit fixní soudní poplatek ve výši 11 000 €. Pokud hodnota sporu přesáhne 500 000 €, je navíc povinen vedle fixního poplatku uhradit i tzv. *value-based* poplatek.

Při hodnotě sporu do 1 000 000 € je potřeba k fixnímu poplatku doplatit jako *value-based* poplatek ještě 4 000 €. Při hodnotě sporu do 5 000 000 € pak činí tento doplatek 32 000 € atp.

Bude se znovu jednat o vyšší náklady, pokud je budeme porovnávat s poplatky a náklady v případě patentových sporů před jednotlivými národními soudy. Avšak opět – jedná se o jeden poplatek pro osmnáct zemí najednou. Vede se jedno řízení, jehož výsledek bude mít účinky ve všech uvedených jurisdikcích současně.

Samozřejmě v praxi zpravidla nedochází k žalování porušení patentu ve všech zemích najednou. Obvykle se vybere několik klíčových jurisdikcí, případně žalobce zvolí soudní fórum, kde má největší šanci na úspěch, kde lze očekávat rychlé vydání rozhodnutí, nebo naopak tam, kde jsou soudy pomalé a lze tak nejistotu vyvolanou soudním sporem co nejvíce prodlužovat.

Stejně tak koordinace a hrazení tří či čtyř právních týmů napříč EU může výrazně zvýšit náklady oproti jedinému řízení před jedním tribunálem UPC s jedním právním týmem. Zejména pokud vezmeme v úvahu, že UPC má vydávat svá rozhodnutí do jednoho roku od podání žaloby – a zatím se mu to celkem daří.

V neposlední řadě mohou i úspory na udržovacích poplatcích (viz výše) umožnit vést efektivní řízení před UPC. To, co se neuhradí jednotlivým národním patentovým úřadům za ponechání evropských patentů v platnosti, si může vlastník UP vyčlenit na případné spory a ochranu svých patentových práv.

Slevy, úlevy a právní pomoc potřebným

Malé a střední podniky mohou podle čl. 371 odst. 8 Pravidel řízení před UPC („**Pravidla**“) požádat také o slevu na soudním poplatku. Tato sleva může činit až 40 % z celkové částky.

Vedle toho mohou strany soudního řízení před UPC požádat o tzv. právní pomoc podle čl. 71 Dohody o Jednotném patentovém soudu a čl. 375 a 377 Pravidel, která může pokrýt jak soudní poplatky, tak i náklady na právní zastoupení. UPC může tuto podporu za určitých podmínek přiznat i straně, která ve věci neměla úspěch. Cílem je, aby řízení před UPC žádnou ze stran sporu finančně nezruinovalo a aby byl každému zajištěn přístup ke spravedlnosti.

Nicméně náklady soudního řízení mohou působit na obě strany – nejen jako přímý motiv pro vlastníka patentu (žalobce), ale také jako hrozba pro žalovaného. Řada společností, které obdrží předžalobní výzvu s hrozbou řízení před UPC, může být ochotnější uzavřít rozumný kompromis, než se pouštět do nákladného sporu.

Ačkoli v počátcích na kolbišti UPC dominovaly velké společnosti se silným finančním zázemím, situace se bude postupem času stabilizovat a čím dál více firem, včetně start-upů či samotných vynálezců a vědců, začne využívat výhod UP. Proto je vhodné tuto problematiku průběžně sledovat, přizpůsobovat Vaši strategii s ohledem na Vaše patentové portfolio a i další finanční souvislosti.

Mgr. Tomáš Havelka, LL.M.

Vedoucí advokát

HAVEL & PARTNERS

ÚSPĚCH SPOJUJE

[HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář](#)

Florentinum, recepce A
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1

Tel.: +420 255 000 111
Fax: +420 255 000 110
e-mail: office@havelpartners.cz

[1] - Česká republika ani Slovensko se režimu UP zatím neúčastní, nicméně i české společnosti mohou požádat o UP v zahraničí. Pokud vyvážíte nebo obchodujete v zemích jednotného patentu, stojí ochrana UP určitě za zvážení.

[2] - Viz [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [AML - od zákona č. 253/2008 Sb. k AMLR: co konkrétně musí česká povinná osoba změnit do roku 2027](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [AML a diskriminace v realitní praxi: chyby, které mohou vyjít draho](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026](#)